

tid, hvarå förskrifning o. s. v. lyder. *L. sedel*, att betalas till innehafvaren. *L. räkning*, öppen räkning, som fortgår ifrån år till år. (Skepp.) *L. gods*, de tåg, som tjena till seglens regerande på ett fartyg, och som fara genom block. — *Löpen* ell. *Lupen*, part. pret. Säges om mjölk, som löpnat.

LÖPANDE, n. 4. Se *Springande*, *Lopp*.

LÖPARE, m. 3. 1) Se *Springare*. — 2) Snabblöpare, som fordom furstar och förnäma personer hade i sin tjänst, för att springa framför vagnen, när de åkte. *Löparne voro klädde i korta benkläder, öppen jacka och framtill högt uppstående mössa, samt buro i handen en lång med silfverknapp och tofs försedd staf*. — 3) (nu) Hofbetjent, vid större högtider utmärkt genom sin dräkt, hvartil hör en liten mössa, prydd med uppstående kulörta strutsfjädrar samt en staf med silfverknapp i handen. — 4) Sten med jern bottenyta, hvarmed färger rifvas på rifbråde eller håll. — 5) Den omkring sin axel löpande öfre qvarnstenen i en mjölkqvarn. — 6) Öfverbladet på en öfverskäreresax. — 7) Benämning på tyenne af de högre pjeserna eller officerarne i ett schackspel. — 8) (nat. hist.) En art Delfin, 20 till 30 fot lång. Delphinus Orca.

LÖPBANA, f. 1. 1) Se *Rännarebana*. — 2) (fig.) Se *Bana*. — *Syn*. Lefnadslopp.

LÖPE, n. 4. Den på ett eget sätt beredda magen af ännu endast mjölk förtärande kalfvar eller getter.

LÖPELD, m. 2. Rör af pergament eller lärft, hvilket, fylldt med packadt torrt krut, användes till minors antändning. Kallas äfv. *Stobin*.

LÖPGRAF, f. 2. pl. — *grafvar*. (fortif.) Graf med låg vall, som uppkastas af de belägrande utanför en fästning, för att de, deraf betäckte, må kunna komma fästningen närmare. *Öppna l-varna*, börja en fästnings belägring.

LÖPKNUT, m. 2. Knut, så gjord, att den löper upp, när man drar på den.

LÖPMAGE, m. 2. pl. — *magar*. Hos idislande djur den egenliga magen, utur hvilken chymus öfvergår i toltmstarven.

LÖPNA, v. n. 1. (om mjölk) Ysta sig. — *Öppnande*, n. 4.

LÖPNING, f. 2. 1) Vissa djurs (t. ex. hundars) parning. — 2) Mjölks ystning. — 3) (i musik) Flera på hvarandra i hastigt tempo följande noter.

LÖPRING, lö'pri'ng, m. 2. Ring, som löper på ett snöre.

LÖPSK, lö'ppsk, a. 2. (om vissa djur) Brunstig. *En l. tik*.

LÖPSKHET, lö'ppskhet, f. 3. (om vissa djur, t. ex. hundar) Brunstighet.

LÖPTID, m. 3. Vissa djurs (t. ex. hundars) brunsttid.

LÖPÖGA, n. 4. pl. — *ögon*. (skepp.) Ett öga i ett tåg, formeradt på så sätt, att den ena tampen blifvit stucken genom ett litet i den andra splitsadt öga.

LÖRDAG, lö'rdåg, m. 2. Sjunde dagen i veckan. — Är sammandraget af *Lögerdag* utaf *Löga*, bada, emedan våra förfäder denna dag i veckan badade.

LÖS, a. 2. 1) Ej fast; ej fastsittande; fri från något som fäster. *En sten, som ligger l. på marken. Golf af l-a bräder. En l.tand. Göra, blifva l. L-a armar*, ej fastsittande vid klädning eller rock. *L. grund*, ej stadig, opålitlig. *L. sand, snö*, utan sammanhang emellan hvarje särskilt korn, partikel deraf. *Arbeta l.*, genom

arbete lossa. *Taga l.*, se *Löstaga*. *Blåsa l.*, blåsa på något, så att det lossnar. *Brista l.*, hastigt och helt plötsligt lossna. *Fräta l.*, genom frätning lossa. *Gå l.*, lossna. *Hugga, klippa l.*, genom huggning, klippning lossa. *Hänga l.*, fritt i luften. *Sitta l.*, ej sitta fast, stadig. *Skära l.*, genom skärning lossa. Likaså *Rifva, rycka, slita, slå, släppa, spränga, sprätta l.*, m. fl. — 2) Fri från fängsel, band, fjettrång, tvång, o. s. v. *Gå l. Gifva en fänge l. Hästen, bandhunden är l. L. häst, se Löshäst. Skicka hästarna l-a tillbaka*, utan att vara förspända eller begagnas till ridning. *Hin är l.*, se *Hin*. *L. karl*, utan hushåll; se äfv. *Lösdrifvare*. *L-t folk*, lösdrifvare. *Vara l. och ledig*, ej vara bunden, hvarken af äktenskap eller förlöfning; äfv. vara fri från göromål. *Göra, hjälpa någon l. ur en fjetter. Göra sig l. ur ens armar, från tvång*, o. s. v. *Gå l.* vara i frihet, på fri fot, ej fängslad. *Han borde ej få gå l.*, säges om en farlig eller i högsta måtto dåraktigt menniska. *Komma, slippa l. ur bojor, ur fängelse*, o. s. v. *Köpa l.*, se *Friköpa*. *Slå sig l.*, se *Slå*. *Släppa l.*, se *Släppa*. *Spänna l.*, se *Spänna* ifrån; äfv. uppspanna. — 3) Ej hård, ej tät. *L. jord. L-t trä. L-t hull, mjukt. L. tråd*, ej hårdt spunnen. *L-t lif*, se *Lif*. *L. sten*, ej hård i brottet. — 4) Ej spänd; slapp. *L-a tyglar*. — 5) Brukas för öfrigt i en mängd uttryck och talesätt, mer eller mindre oegentligt, oftast i betydelsen: Ej fast, ej stadig, t. ex.: *L. frukt*, som har mjukt kött. *L-t kläde*, glest och tunt. *L. knut*, ej hårdt tilldragen. *L-t mål*, ej fast, ej rågad, d. v. s. utan tillägg af de 4 kapparna på tunnan. *L. mat*, som föga behöfver tuggas; äfv. lättsmält. *Laddad med l-t krut*, endast med krut, utan hägel eller kula. *L-t skott*, med löst krut. *L. sträng* (på musikinstrumenter), ej påtryckt af fingret, t. ex.: *Spela på l. sträng. L. egendom*, se *Lösören*. (Substantiv) *L-t och fast, lös* och fast egendom, t. ex.: *Allt hvad han äger i l-t och fast. L-t blad*, ej inbästadt. *L-a hästen*, ej hopbundna. *Elden är l.*, har kommit l., eldsvåda har utbrustit. *L-t rykte*, opålitligt, utan uppgifven sagesman. *Ett l-t ord*, afsigtslöst. *Kasta fram ett l-t ord*, yttra något liksom obetänkt, på vinst och förlust, eller för att känna sig före, undersöka en annans tankar. *L-a skäl*, svaga, otillräckliga. *L-t prat*, som man ej kan sätta tro till. *L-t begrepp*, otydlig föreställning, svag kunskap, insigt. *Brista l.*, se *Utbrista*. *Gå l.* (om skott, gevär), affyras, afskjutas, aflössas. — 3) *Lös* bildar sammansättningar; a) dels adjektiva, och har då betydelsen af: saknad, frånvaro, 'brist, t. ex.: *Barnlös, Lönlös, Tacklös, Hinderlös, m. fl.*; b) dels verbala, i betydelsen af: lossande, frigörande, m. m., såsom af föregående ses. Dylika lätt begripliga verber äro: *Lösarbete, -bita, -brista, -bryta, -draga, -fäla, -fräta, -gnaga, -gnida, -gnugga, -gräfvä, -gunga, -göra, -hacka, -hamra, -hjelpa, -hosta, -hugga, -klappa, -klippa, -klyfva, -knacka, -nyppa, -peta, -rifva, -rista, -rucka, -runka, -rycka, -skafva, -skaka, -skrapa, -skruftva, -skära, -slita, -slå, -släppa, -smälta, -snöra, -sparka, -spränga, -sprätta, -spänna, -stampä, -stöta, -såga, -trampa, -trycka, -veckla, -vrida*, med tillhörande verbala substantiver, såsom *Lösarbetande, Lösarbetsning*, o. s. v.

LÖSA, v. a. 2. 1) Göra lös: a) Bringa ur